

Korrakaitseseaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eel nõu (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus)

§ 1. Korrakaitseseaduse muutmine

Korrakaitseseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 16¹ lõiget 1 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

“4) isikute ja vara kaitse mehitamata õhusõiduki eest.”;

2) paragrahvi 45 lõike 5 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 45 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

“(6) Ilma eelneva peatamise märguandeta võib sõiduki sundpeatada, kui:

1) sundpeatamine on vältimatult vajalik vahetu kõrgendatud ohu tõrjumiseks või vahetult pärast kuriteo toimepanemist põgeneva kahtlustatava või põgeneva tagaotsitava isiku kinnipidamiseks;

2) sõiduk on mehitamata, selle juhti ei saa või ei saa õigel ajal kindlaks teha ning sundpeatamine on vältimatult vajalik vahetu olulise või kõrgendatud ohu tõrjumiseks.”;

4) seadust täiendatakse §-ga 45¹ järgmises sõnastuses:

“§ 45¹. Mehitamata õhusõiduki lendu sekkumine

(1) Politsei või seaduses sätestatud juhul muu korrakaitseorgani ametiisik võib anda mehitamata õhusõidukile või selle kaugpiloodile märguande mehitamata õhusõiduki maandumiseks, kui see on vajalik ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks või tõrjumiseks või korrarikkumise kõrvaldamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud märguande andmise viis peab olema sobiv ja arvestama mehitamata õhusõiduki lennutegevusega kaasnevate riskide maandamise, lennuohutuse tagamise, isikute ja vara kaitse ning mehitamata õhusõiduki eripäraga.

(3) Märguandele kohaldatakse käesoleva seaduse § 45 lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud, arvestades mehitamata õhusõiduki eripära ja lennuohutust.

(4) Kui mehitamata õhusõiduk või selle kaugpiloot ei täida maandumise märguannet, võib mehitamata õhusõiduki lendu sekkuda, sealhulgas sundida selle maanduma või suunata või takistada selle liikumist, kasutades vahetut sundi nii kaua, kui see on eesmärgi saavutamiseks vältimatu.

(5) Ilma eelneva maandumise märguandeta võib mehitamata õhusõiduki lendu sekkuda, kui see on vältimatult vajalik vahetu olulise või kõrgendatud ohu tõrjumiseks.

(6) Käesoleva seaduse § 45 lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud kohaldatakse mehitamata õhusõiduki suhtes niivõrd, kuivõrd see on mehitamata õhusõiduki eripära ja lennuohutust arvestades võimalik.”;

5) paragrahvi 78¹ tekst loetakse lõikeks 1;

6) paragrahvi 78¹ lõiget 1 täiendatakse punktidega 7¹ ja 7² järgmises sõnastuses:

“7¹) mehitamata õhusõiduki maanduma sundimise vahend;

7²) mehitamata õhusõiduki juhtimise ülevõtmise vahend;”;

7) paragrahvi 78¹ lõiget 1 täiendatakse punktiga 13 järgmises sõnastuses:

“13) raadioside piiraja.”;

8) paragrahvi 78¹ täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

“(2) Raadioside piirajat võib raadiohäirete tekitamiseks kasutada üksnes elektroonilise side seaduse §-s 115 sätestatud juhtudel ja korras.”.

§ 2. Elektroonilise side seaduse muutmine

Elektroonilise side seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 115 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

“2¹) Politsei- ja Piirivalveametil – politsei poolt valvataval objektil;”;

2) paragrahvi 115 lõiget 1 täiendatakse punktidega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

“6) julgeolekuasutusel – mehitamata õhusõidukist lähtuva ohu tõrjumiseks julgeolekuasutuste seaduses sätestatud alusel ja korras;

7) turvatöötajal ja turvajuhil – mehitamata õhusõidukist lähtuva ohu tõrjumiseks turvaobjektile, mis on riigikaitseseaduse alusel määratud alaliseks või ajutiseks riigikaitseobjektiks ja kui raadioside piiramise vajadus tuleneb riigikaitseseaduse § 85 lõike 1 punktis 2 nimetatud riigikaitseobjekti turvaplaanist, turvategevuse seaduses sätestatud alusel ja korras.”;

3) paragrahvi 115 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

“(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud objektide ja punktis 4 nimetatud kõrgendatud turvameetmeid nõudvate sündmuste loetelu, punktides 2¹, 6 ja 7 nimetatud juhtudel kohalduvad tingimused ning raadioside piiramise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.”.

§ 3. Julgeolekuasutuste seaduse muutmine

Julgeolekuasutuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvis 34¹ asendatakse läbivalt arv „34⁸“ arvuga „34⁹“;

2) seadust täiendatakse §-ga 34⁹ järgmises sõnastuses:

“§ 34⁹. Mehitamata õhusõiduki lendu sekkumine

Julgeolekuasutus võib vahetu olulise või kõrgendatud ohu tõrjumiseks julgeolekuasutuse territooriumi ja selle vahetu läheduse kohal mehitamata õhusõiduki lendu sekkuda, sealhulgas sundida seda maanduma või suunata või takistada selle liikumist.”;

3) paragrahvi 35 lõiget 1 täiendatakse punktidega 4–6 järgmises sõnastuses:

“4) mehitamata õhusõiduki maanduma sundimise vahend;

5) mehitamata õhusõiduki juhtimise ülevõtmise vahend;

6) raadioside piiraja.”;

4) paragrahvi 35 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

“(1¹) Raadioside piirajat võib raadiohäirete tekitamiseks kasutada üksnes elektroonilise side seaduse §-s 115 sätestatud juhtudel ja korras.”.

§ 4. Kaitseväge korralduse seaduse muutmine

Kaitseväge korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

“(3¹) Kaitseväge edastab Eesti õhuruumi valvamise käigus saadud teabe õhuruumis ja selle lähiümbruses lendavate avastatud ja tuvastatud objektide kohta Politsei- ja Piirivalveametile politsei ja piirivalve seaduse § 3 punktis 5¹ sätestatud ülesande täitmiseks ja Transpordiametile lennunduseaduse §-des 60⁵³ ja 60⁵⁴ sätestatud väärtegade kohtuvälise menetleja ülesande täitmiseks vajalikus ulatuses.”;

2) paragrahvi 3¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

“(1¹) Kui Politsei- ja Piirivalveamet või muu pädev korrakaitseorgan ei saa või ei saa õigel ajal tõrjuda mehitamata õhusõidukist lähtuvat olulist või kõrgendatud ohtu ning ohu tõrjumine ei takista olulisel määral Kaitseväge ülesannete täitmist, võib ohtu tõrjuda Kaitseväge ning kohaldada korrakaitseaduse §-s 45¹ sätestatud riikliku järelevalve erimeedet korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.”;

3) paragrahvi 3¹ lõikes 2 asendatakse tekstiosa “lõikes 1” tekstiosaga “lõigetes 1 ja 1¹“;

4) paragrahvi 3¹ lõikes 5 asendatakse tekstiosa “lõigetes 1 ja 2” tekstiosaga “lõigetes 1–2“;

5) paragrahvi 45 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

“(2¹) rahuajal eeldatavalt sõjalise otstarbega mehitamata õhusõidukist lähtuva ohu tõrjumisel;”;

6) paragrahvi 49 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

“6) käesoleva seaduse § 3¹ lõike 1¹ alusel mehitamata õhusõidukist lähtuva ohu tõrjumisel.”.

§ 5. Lennundusseaduse muutmine

1) paragrahvi 60² lõikes 1 asendatakse tekstiosa “38, 49” tekstiosaga “38, 45¹, 49”;

2) paragrahvi 60² lõikes 1¹ asendatakse tekstiosa “45, 46” tekstiosaga “45, 45¹, 46”;

3) paragrahvi 60² lõikes 7 asendatakse tekstiosa “sundida nendes alades lendavat mehitamata õhusõidukit maanduma” tekstiosaga “kohaldada korrakaitseseaduse §-s 45¹ sätestatud riikliku järelevalve erimeedet korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras”;

4) paragrahvi 60² lõiked 8–10 tunnistatakse kehtetuks.

§ 6. Politsei ja piirivalve seaduse muutmine

Politsei ja piirivalve seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

“5¹) isikute ja vara kaitse mehitamata õhusõiduki eest;”;

2) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

“(8) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5¹ sätestatud ülesande täitmiseks on Politsei- ja Piirivalveametil õigus saada Kaitseväelt Eesti õhuruumi valvamise käigus saadud teavet õhuruumis ja selle lähiümbruses lendavate avastatud ja tuvastatud objektide kohta.

(9) Politsei- ja Piirivalveamet edastab teabe õhuruumis ja selle lähiümbruses lendavate avastatud ja tuvastatud objektide kohta Kaitseväele Kaitseväe korralduse seaduses sätestatud ülesande ja Transpordiametile lennundusseaduses sätestatud ülesande täitmiseks vajalikus ulatuses.”.

§ 7. Turvategevuse seaduse muutmine

Turvategevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 9 lõikes 9 asendatakse tekstiosa “ja 10” tekstiosaga “, 10 ja 11”;

2) paragrahvi 10 lõiget 1 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:

“11) jagama turvaobjekti õhuruumi seireandmeid Kaitseväe, Politsei- ja Piirivalveameti ning Transpordiameti, kui turvaobjekti õhuruumi seiratakse.”;

3) seadust täiendatakse §-ga 26¹ järgmises sõnastuses:

“§ 26¹. Mehitamata õhusõiduki lendu sekkumine

Kui turvaobjekt on riigikaitseaduse alusel määratud alaliseks või ajutiseks riigikaitseobjektiks, on turvatöötajal ja turvajuhtil õigus õhusõiduki lendu sekkuda, sealhulgas sundida see maanduma või suunata või takistada selle liikumist, kui on alust arvata, et õhusõidukist lähtub vahetu oht elutähtsa teenuse toimepidevusele, turvaobjektile, sellel olevale varale või sellel viibivatele isikutele.“;

4) paragrahvi 27 lõikes 1 asendatakse tekstiosa “§-des 21–26” tekstiosaga “§-des 21–26¹”;

5) paragrahvi 28 lõiget 4 täiendatakse punktidega 4–6 järgmises sõnastuses:

“4) mehitamata õhusõiduki maanduma sundimise vahend;

5) mehitamata õhusõiduki juhtimise ülevõtmise vahend;

6) raadioside piiraja.”;

6) paragrahvi 28 täiendatakse lõigetega 6¹ ja 6² järgmises sõnastuses:

“(6¹) Turvatöötaja ja turvajuht võivad kasutada mehitamata õhusõiduki lendu sekkumiseks mehitamata õhusõiduki maanduma sundimise vahendit ja selle juhtimise ülevõtmise vahendit üksnes juhul, kui turvaobjekt on riigikaitseaduse alusel määratud alaliseks või ajutiseks riigikaitseobjektiks.

(6²) Turvatöötaja ja turvajuht võivad kasutada mehitamata õhusõiduki lendu sekkumiseks raadioside piirajat üksnes juhul, kui turvaobjekt on riigikaitseaduse alusel määratud alaliseks või ajutiseks riigikaitseobjektiks ja see tuleneb riigikaitseaduse § 85 lõike 1 punktis 2 nimetatud riigikaitseobjekti turvaplaanist. Raadioside piirajat võib raadiohäirete tekitamiseks kasutada üksnes elektroonilise side seaduse §-s 115 sätestatud juhtudel ja korras.”;

7) paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

“(7¹) Turvatöötaja ja turvajuht võivad lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatule kasutada tulirelva mehitamata õhusõiduki suhtes selle lendu sekkumiseks, kui turvaobjekt on riigikaitseaduse alusel määratud alaliseks või ajutiseks riigikaitseobjektiks ja mehitamata õhusõidukist elutähtsa teenuse toimepidevusele või turvaobjektile lähtuvat ohtu ei ole võimalik muu vahendiga tõrjuda või ei ole seda võimalik teha õigel ajal, ning tingimusel, et tulirelva kasutamisel tehakse kõik võimalik, et sellega ei seataks ohtu muud kaalukat hüve.”.

§ 8. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. juulil.